

Directe instructie

Lesmodel: toelichting en instructie

Inleiding

Didactiek is de wetenschap die zich bezighoudt met de vraag hoe leerlingen het beste ondersteund kunnen worden bij het verwerven van kennis en vaardigheden. Het begrip didactiek is afgeleid van het Griekse werkwoord "didaskain" en betekent onderwijzen. Het professionele handelen van de leraar dat gericht is op het verzorgen van onderwijs wordt didactisch handelen genoemd. Bij didactisch handelen kun je drie fasen onderscheiden: het ontwerpen van onderwijs, het uitvoeren van onderwijs en het evalueren van onderwijs.

Ontwerpen van onderwijs

In deze tekst staat het ontwerpen van onderwijs centraal. In de ontwerpfase bereid je het onderwijs voor. Je denkt na over vragen als: wat wil ik met de les bereiken, op welke kennis en vaardigheden van de leerlingen kan ik aansluiten, welke activiteiten zijn zinvol om in te zetten, hoe lang duren de verschillende fasen van een les, welke middelen en materialen kan ik inzetten?

Bij het ontwerpen van onderwijs kun je gebruik maken van verschillende modellen. Deze modellen zorgen ervoor dat je de onderwijsactiviteiten op een logische manier ordent, de leerervaringen van leerlingen structureert en geen belangrijke zaken over het hoofd ziet. Tijdens de opleiding leer je verschillende lesmodellen te hanteren. In deze tekst wordt het lesmodel *directe instructie* besproken en wordt

toegelicht hoe je dit model kunt gebruiken om je onderwijs voor te bereiden.

Het directe instructiemodel gaat uit van een veelgebruikt ontwerpprincipie in het onderwijs: *Backward Design* (zie Figuur 1). Bij *Backward Design* stel je eerst het eindpunt van het onderwijs vast: de doelen van je les (1). Met dit eindpunt in gedachten analyseer je de vertrek- of beginsituatie (2). Bij de beginsituatie gaat het om de kennis en vaardigheden die de leerlingen al eerder hebben opgedaan ten aanzien van de gestelde doelen van je les. Als het eindpunt en het vertrekpunt duidelijk zijn, is de volgende stap om onderwijsleersituaties te bedenken die een brug vormen tussen deze twee gebieden (3). Er zijn verschillende manieren waarop de leerlingen geholpen kunnen worden om van de beginsituatie naar het lesdoel te komen. Misschien is een spelactiviteit het meest geschikt, of een leergesprek, of een aantal oefenopdrachten, of een combinatie van leeractiviteiten.

Figuur 1: Backward Design

Bij het directe instructiemodel zijn de instructie van de leerkracht en het oefenen van de leerlingen met de leerstof de belangrijkste activiteiten in de onderwijsleersituatie.

Om onderwijs te ontwerpen volgens de uitgangspunten van directe instructie, maak je gebruik van het bijbehorende lesmodel. Dit lesmodel bestaat uit twee onderdelen: het kader van de les en de fasen van de les. Het eerste onderdeel helpt je om na te denken over de doelen, de beginsituatie en de evaluatie. Het tweede onderdeel laat je nadenken over de manieren waarop je de verschillende fasen van de les kunt inrichten. Deze twee onderdelen van het lesmodel worden in het vervolg van de tekst toegelicht.

Lesmodel: Het kader van de les

In Figuur 2 vind je een afbeelding van het eerste blad van het lesmodel Directe instructie. Dit eerste blad heeft betrekking op het kader van de les. Het bestaat uit een aantal blokken.

Bij het eerste blok bovenaan de bladzijde vul je gegevens in over jezelf, de groep waar je de les aan geeft, je begeleiders en de datum. Daaronder noteer je kernachtig het onderwerp van je les, bijvoorbeeld: "De tafel van 4", "De dagen van de week", "De 80-jarige oorlog", "Aanleren van een lied", "Persoonsvorm", etc.

Lesdoel

Bij het blok doelstelling(en) noteer je wat de leerlingen aan het einde van de les geleerd hebben. Probeer dit lesdoel zo concreet mogelijk te omschrijven. Het helpt als je daarbij nadenkt over de manier waarop de leerlingen zichtbaar kunnen maken dat ze het doel hebben bereikt (evaluatie). Dus niet: "Aan het einde van de les kennen de leerlingen de tafel van vier", maar beter is: "Aan het einde van de les kunnen de leerlingen de tafel van vier zonder fouten opzeggen". Dat laatste kunnen de leerlingen namelijk laten horen.

Het is ook goed om vanaf het begin bewust te zijn dat een les nooit op zichzelf staat. Er zijn lessen aan deze les vooraf gegaan en er zullen onderwijsactiviteiten op volgen. Het concrete lesdoel van het leren van de tafel van vier staat in het teken van een breder en algemener doel: het automatiseren van de tafels. En dit hebben de leerlingen weer nodig om tot complexere rekenvaardigheden te kunnen komen.

Beginsituatie

Bij het blok beginsituatie noteer je welke kennis en vaardigheden de leerlingen al hebben ten aanzien van het doel dat je hebt gesteld. Probeer de beginsituatie zo concreet mogelijk te beschrijven. Dus niet: "De leerlingen hebben de tafel van vier al eerder gehad", maar beter is: "De tafel van vier is met behulp van een context geïntroduceerd bij de leerlingen en ze heb-

ONDERWIJSONTWERP DIRECTE INSTRUCTIEMODEL - basismodel		SAXION	
Naam student:		Leerjaar:	
Naam mentor:		Groep:	
Naam schoolleider:		Datum:	
Onderwerp van de les		Vakgebied:	
DOELSTELLING(EN)		Feedback	
<p>Lesdoel: Wat is het eindpunt voor de leerlingen in deze les? Wat moeten de leerlingen aan het einde van de les kennen en kunnen? Wat is het concrete doel en bij welk algemeen doel hoort dit?</p> <p>Evaluatie: Op welke manieren kan zichtbaar worden dat het lesdoel bereikt is?</p>			
BEGINSITUATIE(S)			
<p>Wat is het vertrekpunt van de leerlingen ten aanzien van de doelstelling(en)? Welke inschatting maak je ten aanzien van wat de kinderen kennen, kunnen, voelen en weten met betrekking tot je doelstelling(en)?</p>			
LEERDOELEN VOOR JEZELF			
<p>Waar ga je in deze les aan werken ten aanzien van je eigen vaardigheden met betrekking tot de verschillende stappen en technieken van het directe instructiemodel?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan welk persoonlijk leerdoel ga je werken en op welke manier? • Van wie (en hoe) krijg je feedback? • Wanneer heb je je doel behaald? <p>Beschrijf dit zo concreet mogelijk.</p>			

Figuur 2: Lesmodel: Kader van de les

Het directe instructiemodel	
Fase 1: Inleiding	
Stap 1	Lesdoel: Wat gaan de leerlingen leren? Waarom is dat belangrijk?
Stap 2	Voorkennis activeren: Wat weten en kunnen de leerlingen al m.b.t. de leerstof?
Fase 2: Instructie en oefening	
Stap 3	Instructie: Door de instructie begrijpen de leerlingen de leerstof en wat ze moeten doen. Technieken: <i>uitleggen, modelen, betrekken en activeren, controle van begrip.</i>
Stap 4	Begeleide (in)oefening: De leerlingen oefenen de leerstof onder begeleiding van de leerkracht. Technieken: <i>begeleid (in)oefenen, succeservaringen, differentiëren.</i>
Fase 3: Zelfstandige verwerking en reflectie	
Stap 5	Zelfstandige verwerking: De leerlingen verwerken zelfstandig de leerstof door middel van opdrachten en oefeningen.
Stap 6	Evaluatie en reflectie: Is het lesdoel gehaald? De leerlingen blikken terug op <i>wat</i> ze hebben geleerd, <i>hoe</i> ze hebben geleerd en kijken vooruit naar het vervolg.

Figuur 3: Directe instructie: fasen, stappen en technieken

ben deze al een paar keer geoefend". Ook zaken als: "De leerlingen zijn erg enthousiast om de tafels te oefenen met behulp van de tablets" kunnen bij de beginsituatie genoteerd worden.

Leerdoelen voor jezelf

Het laatste blok op dit eerste blad van het lesmodel heeft betrekking op je eigen bekwaaamheden. Waar wil je extra aandacht aan geven in deze les? Wat je wil oefenen? Welke leerdoelen voor jezelf kun je formuleren bij deze les? Geef ook aan hoe je dat leerdoel wilt bereiken. Bijvoorbeeld: "Ik wil proberen om de uitleg binnen de gestelde tijd af te ronden. Daarvoor zet ik een time timer op het bureau die ik steeds goed in de gaten houd".

Ten slotte is er bij ieder blok ruimte voor feedback op je ontwerp. Deze feedback kan gegeven worden door je mentor, opleider en/of medestudenten.

Lesmodel: De fasen van de les

Een les volgens het directe instructiemodel kent een vaste structuur en bestaat uit verschillende stappen. Deze stappen zijn verdeeld over drie fasen van de les: de inleiding, de fase van instructie en oefening en de fase van zelfstandige verwerking en terugblik. In de inleiding wordt het lesdoel aan de leerlingen duidelijk gemaakt en wordt belangrijke voorkennis van leerlingen geactiveerd. In de fase van instructie en oefening wordt de leerstof uitgelegd aan de leerlingen en met ze geoefend. In de laatste fase gaan de leerlingen zelfstandig de leerstof verwerken en blikken ze terug op wat ze geleerd hebben in de les. Bij verschillende stappen van het directe

instructiemodel horen technieken die je als leerkracht kunt inzetten. In Figuur 3 vind je een overzicht van de fasen, stappen en technieken. Deze worden in het vervolg van deze tekst verder toegelicht.

Fase 1 - Inleiding

Bij directe instructie bestaat de inleiding uit twee stappen. De eerste stap heeft betrekking op het lesdoel en de tweede stap op het activeren van voorkennis. Voorafgaand aan deze twee stappen is het belangrijk dat de aandacht van de leerlingen gericht wordt op de les. Maak duidelijk aan de leerlingen dat de les gaat beginnen. Door contact te maken en te controleren of de leerlingen naar jou of het digibord kijken. Door zelf rust uit te stralen en even te wachten tot alle leerlingen klaar zijn voor de les. Je kunt ook iets meenemen, iets laten zien (op het digibord) wat betrekking heeft op de les en waardoor de leerlingen als vanzelf de aandacht richten. Aandacht richten wil zeggen dat de leerlingen in de sfeer van de les komen, dat ze zich uitgenodigd voelen om mee te doen en dat ze klaarzitten voor de les.

• Stap 1: Lesdoel

Bij de eerste stap geef je de leerlingen inzicht in de doelen en het waarom van de les. Wat moeten de leerlingen aan het einde van de les kennen en kunnen? En waarom is dat belangrijk? Op welke les sluit deze les aan en waar hoort de les bij? Welke leerstof staat centraal? Het kan helpen als de belangrijkste begrippen en aspecten van de leerstof vooraf in samenhang gepresenteerd worden door middel van een schema of woordweb, een vertelplaat, een filmfragment of een korte tekst.

Daarnaast krijgen de leerlingen informatie over hoe de les er uit ziet. Het is belangrijk dat leerlingen weten wat ze kunnen verwachten in de les, zodat zij zich daar op kunnen instellen. Bijvoorbeeld: "Na de uitleg gaan we oefenen en daarna gaan we zelfstandig opdrachten maken in het werkschrift". Ook het bespreken van de tijd, hoe lang de les gaat duren en wat daarna volgt, kan structuur aan de leerlingen geven.

• **Stap 2: Voorkennis activeren**

Wat weten de leerlingen al met betrekking tot de les die gaat volgen? Wat kunnen ze al en hebben ze al eerder gehad en geoefend? Nieuwe leerstof die centraal staat in de les dient verbonden te worden aan wat de leerlingen al over het onderwerp weten of voort te bouwen op de vaardigheden die leerlingen al hebben. Daarvoor is het belangrijk dat die voorkennis bij de leerlingen geactiveerd wordt. Bijvoorbeeld door vragen te stellen en deze klassikaal te bespreken en belangrijke kernbegrippen op het bord te zetten. Of door middel van kleine opdrachtjes waarbij leerlingen op een wisbordje iets mogen noteren of uitrekenen. Of door bijvoorbeeld samen met de leerlingen de regels te herhalen voor samenwerkend leren.

Fase 2: Instructie en oefening

In deze fase van de les wordt de leerstof aangeboden en geoefend onder begeleiding. Bij meer leerkrachtgestuurd onderwijs staat de instructie van de leerkracht centraal. Als leerkracht heb je de regie. Je neemt de leerlingen als het ware bij de

hand en je leidt ze stap voor stap door de leerstof.

• **Stap 3: Instructie**

Bij de instructie leg je de leerstof uit aan de leerlingen zodat zij deze kunnen begrijpen en maak je duidelijk wat de leerlingen moeten doen. Je geeft voorbeelden, je doet voor wat er verwacht wordt van de leerlingen en je verwoordt hardop de verschillende denkstappen die je neemt. Je maakt gebruik van ondersteunende middelen en materialen bij je uitleg. Tijdens de instructie probeer je de aandacht van alle leerlingen bij de les te houden door vragen te stellen, beurten en kleine opdrachten te geven. Daarbij let je op of de leerlingen de leerstof echt begrepen hebben door regelmatig het geleerde terug te vragen aan de leerlingen. Het is belangrijk om deze stap zorgvuldig te nemen en niet te snel naar de fase van verwerking te gaan. Belangrijke technieken die bij deze stap horen zijn: *uitleggen, modelleren, betrekken en activeren, controleren van begrip*.

Techniek: Uitleggen

Het doel van uitleggen is dat leerlingen de leerstof begrijpen en dat ze weten wat ze moeten doen. Een aantal aandachtspunten bij uitleggen:

- *Onderwijs in kleine stapjes.*

Geef niet te veel leerstof in een keer, maar deel deze op in kleine brokken. Probeer na ieder stukje leerstof deze te laten volgen door oefening samen met de leerlingen. Vergroot stapsgewijs de moeilijkheidsgraad.

- *Gebruik heldere taal.*

Maak gebruik van begrippen die de leerlingen kennen en leg onbekende begrippen

uit aan de leerlingen.

- *Vermijd uitweidingen.*

Over het algemeen kun je het beste ter zake blijven bij de uitleg van de leerstof, want dat voorkomt verwarring. Het gevaar van interessante anekdotes die niet essentieel zijn voor de leerstof is dat deze soms beter worden onthouden dan de kern van de leerstof zelf.

- *Geef een samenvatting.*

Geef een samenvatting aan het einde van de instructie. Benadruk nogmaals de belangrijkste zaken.

Techniek: Modelen

Bij de techniek modellen laat je als leerkracht zien aan de leerlingen hoe je de opdrachten en oefeningen kunt maken.

- *Geef voorbeelden en doe het voor.*

Geef voorbeelden van opdrachten, oefeningen, sommen, taken, die leerlingen later in de les zelfstandig moeten kunnen uitvoeren. Doe klassikaal voor hoe de opdrachten uitgevoerd kunnen worden. Maak gebruik van stappenplannen en materialen.

- *Denk hardop*

Verwoord tijdens je uitleg hardopdenkend de verschillende stappen die je moet nemen om de opdrachten goed uit te kunnen voeren.

Techniek: Betrekken en activeren

Deze techniek zet je in om de aandacht van de leerlingen bij de leerstof te brengen en te houden. Bedenk activiteiten waardoor de leerlingen actief bij de leerstof worden betrokken. Denk aan oefeningen, vragen, interessante voorbeelden, humor, variatie, bewegen, interactie. Laat leerlingen met elkaar nadenken over de leerstof.

Techniek: Controleren van begrip

Het is belangrijk om tijdens de les voortdurend in de gaten te houden of de leerlingen de stof begrijpen. Je kunt het geleerde terugvragen door aanwijzingen te laten herhalen, een samenvatting te laten geven, een kleine controleopdracht uit te laten voeren op het wisbordje of leerlingen in tweetallen eerst elkaar de leerstof uit laten leggen en deze daarna klassikaal bespreken.

• Stap 4: Begeleide inoefening

Om de aangeboden leerstof te verwerken is het belangrijk dat de leerlingen deze eerst onder begeleiding oefenen. In deze stap maken de leerlingen een aantal opdrachten, waarbij je als leerkracht er sterk op gericht bent dat de leerlingen het straks zelfstandig kunnen. Je kunt in deze fase ook leerlingen met elkaar laten oefenen en elkaar laten helpen. Het is belangrijk dat

bij de leerlingen een sterk gevoel van competentie ontstaat. Ze moeten voldoende vertrouwen hebben in zichzelf dat ze het zelfstandig kunnen, omdat ze de leerstof begrijpen en omdat ze weten wat ze moeten doen. Dat gevoel zorgt er ook voor dat leerlingen gemotiveerd aan de fase van zelfstandige verwerking willen beginnen. Belangrijke technieken die bij deze stap horen zijn: *begeleid (in)oefenen, zorgen voor succeservaringen en differentiëren.*

Techniek: Begeleid (in)oefenen

Een aantal aandachtspunten voor het begeleiden (in)oefenen van de leerstof:

- *Geef korte en duidelijke opdrachten.*

Zorg dat de oefenopdrachten kort en duidelijk zijn en dat ze door iedere leerling gemaakt kunnen worden. De opdrachten moeten nauw aansluiten bij de leerstof die bij de instructie is aangeboden.

- *Spoor fouten op en geef feedback.*

Wees bij het gezamenlijk oefenen alert op fouten die leerlingen kunnen maken. Maak duidelijk dat fouten maken mag en zelfs vaak nodig is om iets te leren. Maar geef goede feedback zodat leerlingen weten hoe ze hun fouten moeten verbeteren. Geef fouten geen kans om in te slijpen.

- *Stel veel vragen.*

Laat de leerlingen niet alleen het antwoord geven, maar ook een uitleg. Hoe is de leerling tot het antwoord gekomen. Geef zorgvuldige feedback aan de leerling met betrekking tot zijn antwoorden.

- *Betrek alle leerlingen bij het oefenen.*

Denk goed na over de manieren waarop je beurten geeft aan de leerlingen. Je kunt ervoor zorgen dat alle leerlingen betrokken blijven door opdrachten te geven aan de hele klas, waarna de leerlingen de tijd krijgen deze opdrachten te maken. Vervolgens vergelijken de leerlingen hun antwoorden in tweetallen. Daarna worden een of twee antwoorden klassikaal besproken. Deze manier van samenwerken van leerlingen wordt "denken-delen-uitwisselen" genoemd. Ook het werken met wisbordjes of beurtstokjes kan ervoor zorgen dat alle leerlingen betrokken zijn.

Techniek: Zorg voor succeservaringen

Het begeleide oefenen moet bij de leerlingen het overtuigende gevoel geven dat ze bekwaam genoeg zijn om zelfstandig de opdrachten, de oefeningen, de leesteksten, de spel- en bewegingssituaties uit te kunnen voeren. Het is belangrijk dat bij de leerlingen een gevoel van competentie ontstaat ("Ik kan dit zelfstandig, ik begrijp dit"). Dit gevoel van competentie is erg belangrijk voor de motivatie van leerlingen om (verder) te leren. Pas als blijkt dat de

leerlingen de nieuwe kennis of vaardigheid onder de knie hebben kan naar de fase van de zelfstandige verwerking worden overgegaan. Zorg voor opdrachten die nauw aansluiten bij de instructie en die alle leerlingen kunnen maken. Sluit de oefenfase af door bewust te maken bij de leerlingen wat ze hebben geleerd.

Techniek: Differentiëren

Houd rekening met verschillen. Leerlingen die laten zien dat ze de leerstof beheersen kunnen eerder aan de zelfstandige verwerking beginnen. Leerlingen die nog moeite hebben met de leerstof, kunnen extra uitleg of oefeningen krijgen. Dit wordt 'verlengde instructie' genoemd. Vaak vindt dit plaats aan een aparte instructietafel.

Fase 3: Zelfstandige verwerking en reflectie

• Stap 5: Zelfstandige verwerking

In deze fase gaan de leerlingen zelfstandig aan het werk. Het geleerde wordt verwerkt en verder ingeslepen door middel van opdrachten en oefeningen.

Aandachtspunten bij deze stap:

Het is belangrijk dat deze stap soepel volgt op de voorafgaande stap. Er moet geen kostbare tijd verspild worden door extra uitleg of andere zaken. De opdrachten, oefeningen, spelsituaties moeten nauw aansluiten bij wat is uitgelegd en geoefend bij de vorige stappen. Maak de verwerkingsfase niet te lang en laat leerlingen elkaar eventueel helpen. Leerlingen die het al goed begrepen hebben, kunnen de leerstof nog diepgaander verwerken door deze aan een ander uit te leggen. Leerlingen die het nog moeilijk vinden profiteren van de extra uitleg. Laat de leerlingen weten dat

het werk wordt nagekeken en van feedback wordt voorzien.

• Stap 6: Evaluatie en reflectie

Bij het afsluiten van stap 5 (zelfstandige verwerking) kijk je samen met de leerlingen terug op de les. Wat hebben de leerlingen geleerd? Is het doel van de les bereikt? Wat vonden de leerlingen eventueel nog moeilijk? Op welke punten is nog meer oefening nodig? Wat kunnen de leerlingen nu? Waar kunnen we dit gebruiken, toepassen? Waar hebben we dit voor nodig? Daarnaast kijk je met de leerlingen vooruit. Wat gaan we de volgende keer doen? Wat is een volgende stap die genomen gaat worden?

Daarnaast reflecteer je samen met de leerlingen op het proces van het leren. Wat ging goed, tegen welke moeilijkheden liepen de leerlingen aan, op welke manieren zouden ze dit een volgende keer zelf op kunnen lossen?

Ten slotte is het belangrijk dat het niet te lang duurt voordat de leerlingen informatie krijgen over hun prestaties. Zorg dat je het werk van de leerlingen snel nagekeken hebt en van goede feedback hebt voorzien, zodat je dit terug kunt geven aan de leerlingen.

Het tweede blad

De verschillende fasen, stappen en technieken die hierboven zijn besproken verwerk je op het tweede blad van het lesmodel. In Figuur 4 vind je een afbeelding van dit tweede blad.

Het tweede blad van het lesmodel bestaat uit vier kolommen. In de eerste kolom (ontwerptips) vind je beknopt de verschillende fasen, stappen en technieken die je

Fasen van de les en stappen:	Leerstof	Organisatie en tijd	Feedback
INLEIDING			
Aandacht richten - Contact maken en aandacht vangen <i>We gaan beginnen!</i> Stap 1: Lesdoel - Overzicht leerstof en presentatie doelen van de les <i>Wat gaan we leren en waarom gaan we dat leren?</i> Stap 2: Voorkennis activeren - Samenvatten voorgaande leerstof, ophalen voorkennis <i>Wat weten we al?</i>			
INSTRUCTIE EN OEFENING			
Stap 3: Instructie <i>Wat moeten de leerlingen weten en kunnen?</i> Uitleggen Onderwijs in kleine stappen, gebruik heldere taal, vermijd uitweidingen, geef samenvattingen... Modellen Geef voorbeelden en doe voor, denk hardop. Betrekken en activeren Stel vragen, bedenk activiteiten om mee te doen. Controle van begrip Vraag het geleerde terug, geef kleine opdrachten. Stap 4: Begeleide oefening Oefenen Geef korte en duidelijke opdrachten, spoor fouten op en geef feedback, stel veel vragen, betrek alle leerlingen bij het oefenen. Succeservaringen Zorg dat alle leerlingen het kunnen en benoem wat er geleerd is. Differentiatie Houd rekening met verschillen tussen leerlingen.			
ZELFSTANDIGE VERWERKING EN EVALUATIE			
Stap 5: Zelfstandige verwerking Geef opdrachten die in het verlengde van stappen 3 (instructie) en 4 (oefening) liggen. Differentieer: geef verlengde instructie en zorg voor extra uitdagingen. Stap 6: Evaluatie en reflectie Bespreek samen met de leerlingen: <i>Is het lesdoel bereikt? Wat hebben we geleerd? Wat gaan we de volgende keer leren?</i>			

Figuur 4: Lesmodel: Fasen van de les

kunt inzetten bij het ontwerpen van je les volgens directe instructie. Ze zijn bedoeld als reminder. Tijdens het ontwerpen kun je er steeds even naar terugkijken. De tweede kolom biedt ruimte om de leerstof en de instructie te beschrijven: de inhoud van de les. In de derde kolom kun je allerlei zaken noteren die te maken hebben met de organisatie van de les zoals: *Groeperingsvormen* (groepjes, in de kring, zelfstandig aan tafels, etc.); *Didactische werkvormen* (onderwijsleergesprek, samenwerkend leren, maken van opdrachten, etc.); *Middelen en materialen* die je wilt inzetten (digibord, methode, werkschriften, spelmateriaal, praatplaten, filmfragmenten, etc.) In de vierde kolom kun je de tijdsplanning noteren voor iedere fase van je les.

Werken aan de kernpraktijk

Bij het werken aan de kernpraktijk ga je je bekwamen in de verschillende fasen, stappen en technieken van het directe instructiemodel. Daartoe voer je opdrachten uit, zowel op de pabo als in de stageschool. In de onderwijspraktijk zul je de basis van het directe instructiemodel gaan herkennen. Het is een model dat veelvuldig wordt toegepast. In de loop van de tijd zijn er echter verschillende varianten ontstaan op dit model. Deze varianten leggen een bepaalde nadruk op een van de stappen, of beschrijven sommige stappen uitgebreider

of vullen deze aan. Het kan dus voorkomen dat je school met een model werkt dat afwijkt van het basismodel dat je leert op de pabo.

Zo zijn er scholen die werken met het Expliciete Directe Instructiemodel (EDI). EDI besteedt extra aandacht aan het controleren of leerlingen de leerstof goed hebben begrepen. Andere scholen werken met het Activerende Directe Instructiemodel (ADI). Bij ADI ligt er meer nadruk op de actieve rol die leerlingen dienen te krijgen bij het leerproces. Ook zijn er scholen die werken met het Interactieve Gedifferentieerde Directe Instructiemodel (IGDI). Bij IGDI wordt er in diverse fasen van het model afgestemd op verschillen tussen leerlingen. Internationaal is ook nog het Gradual Release of Responsibility model (GRR) bekend, waarbij het model van directe instructie ingezet wordt om langzaam de verantwoordelijkheid voor het leren meer te verschuiven naar de leerling.

Bij het werken aan de kernpraktijk leer je de basis van het directe instructiemodel en verschillende technieken die bij alle varianten van het directe instructiemodel belangrijk zijn. Onderdeel van de opdracht is om deze basisstappen en technieken te vertalen naar het model waar jouw school mee werkt.